

XI. FOGANTATOTT A SZENTLÉLEKTŐL 2013. jan. 02.

Kedves Testvéreim!

Urunk születése újra világosságot gyújt abban a sötétségben, amely gyakran eltakarja világunkat és a szívünket, s reményt és örömet hoz. Honnan árad ez a világosság? A betlehemi barlangból, ahol a pásztorok megtalálták „Máriát és Józsefet és a jászolban fekvő kisdedit” (Lk 2,16).

Honnan való az Úr Jézus?

134. A Szent Család láttán fölmerül egy másik és mélyebb kérdés: hogyan hozhatott ez a kicsi és gyöngye Gyermekek olyan gyökeres újdonságot a világba, hogy megváltoztatta a történelem folyását? Nincs valami titokzatosság a származásában, ami túlmutat ezen a barlangon? Így újra meg újra fölvetődik a Jézus származására irányuló kérdés; ugyanaz, amit Pontius Pilátus helytartó tett fel a per folyamán: „Honnan való vagy?” (Jn 19,29), jóllehet teljesen egyértelmű származásról volt szó.

Mit gondoltak a kortársak Jézus származásáról

135. János evangéliumában, amikor az Úr azt mondja: „Én vagyok a mennyből alászállott élő kenyér”, a zsidók zúgolódással válaszolnak: „Hát nem Jézus ez, a József fia? Akinek atyját és anyját jól ismerjük? Hogyan mondhatja most: »A mennyből szállottam alá«?” (Jn 6,42.) És kevéssel később a jeruzsálemiek határozottan tiltakoznak Jézus Messiás volta ellen azzal, hogy jól tudják „honnan való; a Krisztusról pedig, ha majd eljön, senki nem fogja tudni honnan való” (Jn 7,27). Maga Jézus megjegyzi, mennyire helytelen a feltételezésük, hogy ismerik az ő származását, s ezzel már jelzi, merre kellene keresni, hogy honnan való: „Én nem magamtól jöttem, hanem aki küldött engem, igazmondó, és ti nem ismeritek őt.” (Jn 7,28.) Kétségtelen, Jézus Názáretből való, Betlehemben született, de mit tudnak az ő igazi származásáról?

Mit mondanak az evangéliumok Jézus származásáról?

136. A négy evangéliumban világosan hangzik a válasz a kérdésre, hogy „honnan jön” Jézus: az ő igazi származása az Atyától, Istentől való, teljesen Tőle jön, de egészen másként, mint bármelyik próféta, vagy Istentől küldött ember öelötte. Ez az Isten misztériumából származás, amit „nem ismer senki”, már Máté és Lukács evangéliumának gyermekségtörténetében benne van, melyeket ebben a karácsonyi

időbe olvasunk. Gábor főangyal hirdeti: „A Szentlélek száll tereád, és a Magasságbeli árnyéka borít be téged. Ezért az is, aki születik, szent lesz és Isten Fiának fogják nevezni.” (Lk 1,35.)

Mit mond a Hitvallás Jézus származásáról?

137. E szavakat ismétljük, valahányszor a Krédót, a Hitvallást imádkozzuk: „et incarnatus est de Spiritu Sancto ex Maria Virgine”, 'és megtestesült a Szentlélek erejéből, Szűz Máriától'. E szavaknál térdet hajtunk, mert a függöny, amely elrejtette Istent, megnyílt, és a megközelíthetetlen és kifürkészhetetlen titok megérint minket: Isten *Emmanuel*-lé, 'Velünk az Isten'-né lett.

Hogyan beszélnek a zeneszerzők Jézus származásáról?

138. Amikor a szent zene nagy mestereinek miséit hallgatjuk, gondolok például Mozart Koronázási miséjére, észrevesszük, hogy a szerzők zeneileg elidőznek ennél a mondatnál, mintha próbálnák kifejezni a zene egyetemes nyelvén azt, ami szavakkal kimondhatatlan: Isten nagy misztériumát, a megtestesülést, azt, hogy Isten emberré lesz.

A megtestesülés négy szereplője

139. Ha figyelmesen szemléljük a mondatot, hogy „fogantatott a Szentlélektől, született Szűz Máriától”, észrevesszük, hogy négy cselekvő alanya van. Kifejezetten megnevezi a Szentlelket és Máriát, de kimondatlanul itt van „Ő”, azaz a Fiú, aki testté lett a Szűz méhében. A Nicea-Konstantinápolyi Hitvallásban Jézust többféleképpen szólítjuk meg: „Úr ... Krisztus ... Isten egyszülött Fia ... Isten az Istentől ... Világosság a Világosságtól ... valóságos Isten a valóságos Istentől .. az Atyával egylényegű”. Láthatjuk, hogy „Ő” valaki másra mutat, az Atyára. E mondat első számú alanya tehát az Atya, aki a Fiúval és a Szentlélekkel együtt az egyetlen Isten.

Mária szerepe a megtestesülésben

140. A Krédó ezen állítása nem Isten örök létéről szól, hanem egy olyan cselekményről, amelyben részt vesz mind a három isteni Személy, és „Szűz Máriából” valósul meg. Mária nélkül Isten belépése a történelembe nem érte volna el a maga célját, és nem kapta volna meg azt a helyet, amely Hitvallásunkban központi jelentőségű: Isten Velünk lévő Isten. Így Mária elválaszthatatlanul hozzátartozik a történelembe belépő Istenbe vetett hitünkhöz. Mária teljesen átadja egész személyiségét, „elfogadja” hogy Isten lakóhelyévé legyen.

Isten jelen van a történelemben

141. Útunkon és hívő életünkben olykor észrevesszük, mennyire szegényesek és alkalmatlanok vagyunk arra, hogy tanúságot tegyünk a világnak. De Isten épp egy alázatos leányt választott ki, egy ismeretlen faluban, a Római Birodalom egyik

legtávolabbi tartományában. Mindig, még a legnagyobb nehézségek közepette is bízunk kell Istenben, meg kell újítanunk a hitünket, hogy Ő jelen van és tevékenykedik a mi történelmünkben is, éppen úgy, mint Máriaéban. Istennél semmi sem lehetetlen! Ővele mindig biztonságos területen járunk, és életünk nyitott a biztosan remélt jövő felé.

A megtestesülés és a teremtő Lélek

142. Amikor a Kérdóban megvalljuk, hogy „megtestesült a Szentlélek erejéből, Szűz Máriától”, azt állítjuk, hogy a Szentlélek, a Magasságbeli Isten ereje titokzatos módon hozta létre Szűz Máriaiban Isten Fiának fogantatását. Lukács evangélista idézi Gábor főangyal szavait: „A Szentlélek száll tereád és a Magasságbeli ereje borít be téged árnyékával” (1,35). Ebben két világos utalást látunk: az első a teremtés pillanatára utalás.

A megtestesülés az új teremtés kezdete

143. A Teremtés könyve elején olvassuk, hogy „Isten Lelke lebegett a vizek fölött” (1,2); a teremtő Lélek ez, aki életet adott mindennek, az embernek is. Ami Máriaiban történt ugyanazon Szentlélek tevékenysége által, új teremtés: Isten, aki a semmiből létre hívta a dolgokat, a megtestesüléssel az emberiség új kezdetének adott életet. Az egyházatyák sokszor beszélnek Krisztusról mint az új Ádámról, azért, hogy hangsúlyozzák azt az új teremtést, amely Isten Fiának Szűz Mária méhében történt fogantatásával kezdődött. Ez pedig arra késztet, hogy elgondolkozzunk azon, hogy a hit bennünk is olyan erős újdonságot hoz létre, ami újjászületést jelent. A keresztény élet kezdetén ugyanis a keresztség szentsége áll, amelyben Isten fiaiként újjászületünk, mert abban a fiúi kapcsolatban részesít, amely Jézus és az Atya között áll fenn. És szeretném megjegyezni, hogy bennünket *megkereszteltek*, azaz „megkereszteltettünk”, és ez szenvedő igealak, mivel senki nem képes arra, hogy magától Isten fiává legyen; az istengyermekség ajándék, amelyet ingyen adtak nekünk.

Az istengyermekség újdonsága

144. Szent Pál Rómaiakhoz írt levelének egy fontos helyén hivatkozik a keresztények ezen fogadott fiúságára, ahol ezt írja: „Akiket Isten Lelke vezérel, azok Isten fiai. Nem a szolgaság lelkét kaptátok ugyanis, hogy ismét félelemben éljete, hanem a fogadott fiúság Lelkét nyertétek el, általa kiáltjuk: »Abba, Atya!« A Lélek maga tesz tanúságot lelkünkben, hogy Isten gyermekei vagyunk” (8,14–16), nem pedig rabszolgák.

145. Csak akkor, ha kitáruulunk Isten tevékenysége előtt, mint Mária, csak akkor, ha rábízunk életünket az Úrra, mint barátunkra, akiben feltétlenül megbízunk, változik

meg minden: életünk új értelmet és új arcot nyer: egy olyan Atya gyermekének arcát, aki szeret bennünket és soha nem hagy magunkra.

Szűz Mária Isten lakóhelye

146. Két világos utalást említettünk: az első a teremtés pillanatára utalt, a vizek fölött lebegő Lélekre, a teremtő Lélekre. De van az Angyali Üdvözetben egy másik mozzanat is. Az Angyal azt mondja Máriának: „A Magasságbeli ereje borít be árnyékával.” Ez a szent felhőre utal, amely a kivonulás és a pusztai vándorlás idején ott volt a találkozás sátra fölött, a szövetség szekrénye fölött, amelyet Izrael népe magával vitt, és Isten jelenlétének a jele volt (*Kiv 40,34–40*). Mária tehát az új szent sátor, a szövetség új szekrénye: a főangyal szavaira mondott igen-jével Isten új lakóhelyet kapott ebben a világban; Ő, akit az egész világ be nem fogadhat, szállást vett egy szűz méhében.

Jézus származása misztérium

147. Térjünk csak vissza a kérdéshez, ahonnan elindultunk, a Jézus származására irányuló kérdéshez, amelyet Pilátus foglalt össze: „Honnan való vagy?” Az evangéliumok kezdetéről való elmélkedésünkből világosan megmutatkozik Jézus igazi származása: Ő, az Atya egyszülött Fia, Istentől való. Itt állunk a nagy és megindító misztérium előtt, amelyet most a karácsonyi időben ünnepelünk: Isten Fia a Szentlélek erejéből megtestesült Szűz Mária méhében. Újra meg újra felhangzó üzenet ez, amely örömet és reményt hoz a szívünkbe, mert minden alkalommal megajándékoz a bizonyossággal, hogy még ha gyakran gyengének, szegénynek, alkalmatlannak érezzük is magunkat a nehézségek és a világ rosszasága láttán, Isten hatalma tevékenykedik és csodákat művel éppen a gyengeségben. Az ő kegyelme a mi erősségünk (vö. *2Kor 12,9–10*).